

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/266/2020
Identifikačné číslo spisu: 8316205806
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Petříková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8316205806.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Petříkovej a členiek senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a Mgr. Renáty Gavalcovej, v spore žalobkyne WM Consulting & Communication, s. r. o., so sídlom v Piešťanoch, Sad A. Kmeťa 24, IČO: 34 127 798, zastúpenej JUDr. Romanom Kvasnicom, advokátom, so sídlom v Piešťanoch, Žilinská cesta 130, proti žalovaným 1 / X. Q., bývajúcemu v Q., 2/ X. Q., bývajúcej v Q., o zaplatenie 2.462,62 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 18C/229/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 11. apríla 2019 sp. zn. 20Co/77/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. apríla 2018 č. k. 18C/229/2016-132 konanie o zaplatenie 200 eur zastavil. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa pred začiatkom pojednávania zobrala žalobu v časti zaplatenia sumy 200 eur späť, preto v tejto časti konanie zastavil. Dôvodom zamietnutia žaloby bol nedostatok aktívnej legitímácie na strane žalobkyne pre neplatné postúpenie pohľadávky voči žalovaným 1/ a 2/. Mal za preukázané, že žalobkyňa nedisponuje dostatočnou aktívnou vecnou legitímáciou v predmetnom konaní, lebo zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná, keďže na žalobkyňu nemohla byť zo strany postupcu postúpená pohľadávka pozostávajúca z čiastkových nárokov, ktorých splatnosť ešte nenastala, keďže žalobkyňa nie je držiteľom bankového povolenia na poskytovanie bankových úverov, teda ani na ich správu, ktorá je súčasťou bankovej činnosti poskytovania úverov, na ktorú je podľa § 7 ods. 1 zákona č. 481/2001 Z. z. o bankách (ďalej ako „zákon o bankách“) potrebné bankové povolenie a zároveň neboli naplnené zákonné predpoklady § 92 ods. 8 zákona o bankách na postúpenie pohľadávky z banky na žalobkyňu (postupníka). Súd prvej inštancie uviedol, že banka môže postúpiť pohľadávku iba po predchádzajúcej písomnej výzve dlžníka, čo zo strany žalobkyne preukázané nebolo. Táto písomná výzva ako podmienka platného postúpenia pohľadávky sa musí dostať do dispozičnej sféry dlžníka. Výslovil, že žalobkyňa taktiež nepreukázala doručenie výzvy obidvom žalovaným.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 11. apríla 2019 sp. zn. 20Co/77/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vo výroku o trovách konania. Zároveň stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 26/2017 a sp. zn. 1 Cdo 147/2017, kde bolo konštatované, že podmienky § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách sú zákonnými podmienkami platného postúpenia pohľadávky banky, nie úpravou, s nedodržaním ktorej je spojené porušenie bankového tajomstva. Poukazom na § 92 ods. 8 zákona o bankách mal za to, že týmto ustanovením je daná možnosť postúpenia pohľadávky aj bez súhlasu klienta, musia však byť naplnené všetky tri predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky. Práve v nevyžadovaní súhlasu klienta je potrebné vidieť prelomenie bankového tajomstva. Jednou z podmienok prípustnosti jeho porušenia (okrem nepretržitého omeškania klienta viac ako 90 kalendárnych dní a splatnosti pohľadávky) je písomná výzva klientovi. V zmysle toho uviedol, že písomná výzva banky klientovi je prvým predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky, alebo jej časti na inú osobu. Dôvodil, že žalobkyňa predložila text výziev na úhradu dlžnej sumy (výzvy Slovenskej sporiteľne, a. s. - obe datované dňom 15. augusta 2014, ktoré boli adresované žalovaným 1/ a 2/), avšak ich zaslanie, ani doručenie v spise nebolo preukázané. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatoval, že tým, že banka tieto výzvy dlžníkom nezaslala, resp. táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná, neposkytla im dostatočný priestor na vykonanie krokov voči „svojej“ banke na zotrvanie s ňou vo vzťahu. Keďže žalobkyňa nepreukázala naplnenie všetkých predpokladov možnosti postúpenia pohľadávky tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách (výzva banky adresovaná dlžníkovi pred postúpením pohľadávky), postúpenie pohľadávky nie je možné považovať za platné, a to s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Vzhľadom na túto skutočnosť odvolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa nie je nositeľom práva, ktoré bolo predmetom postúpenia a žalobkyňou uplatnené v tomto konaní, preto jej nie je možné toto právo priznať. Záverom uviedol, že v odvolacom konaní nebola žalobkyňa úspešná. Naopak fakticky plne úspešní boli žalovaní, ktorým vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaní boli v odvolacom konaní pasívni, k odvolaniu sa nevyjadrili, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnili, a podľa obsahu spisu im ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej ako „dovolatelka“) dovolanie, ktoré odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ CSP. Vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. a/ CSP uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia otázky, od ktorej sa odvolací súd odklonil, a to od otázky „splnenia podmienok vyplývajúcich z § 92 ods. 8 zákona o bankách“. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 26/2017. Vo vzťahu k § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli riešené, a to otázok „či výzva vo vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru predstavuje výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách“ a či „je žalobkyňa povinná predkladať doručienky výziev v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách aj v prípade, ak je postúpenie pohľadávky a doručenie výziev medzi stranami nesporné“. Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaní sa k dovolaniu nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) preskúmal vec a zistil, že sú splnené procesné podmienky prejednávania veci. Dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Vec preskúmal a dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť, k čomu uvádza nasledovné:

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá a j právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti

rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Podľa 432 ods. 1 CSP možno dovolanie, ktoré je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením sa pritom rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. Vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

11. Pokiaľ dovolateľka opierala prípustnosť svojho dovolania o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, k uvedenému dovolací súd poznamenáva, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

12. Z obsahu podaného dovolania vyplýva, že dovolateľka namieta odklon odvolacieho súdu v otázke splnenia podmienok pre postúpenie pohľadávky vyplývajúcich z § 92 ods. 8 zákona o bankách. Poukázala na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 7 Cdo 26/2017.

13. Z rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 7 Cdo 26/2017 vyplýva, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ).

14. Odvolací súd uviedol, že žalobkyňa predložila text výziev na úhradu dlžnej sumy (výzvy Slovenskej sporiteľne, a. s. - obe datované dňom 15. augusta 2014, ktoré boli adresované žalovaným 1/ a 2/), avšak ich zaslanie, ani doručenie nebolo preukázané. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatoval, že tým, že banka tieto výzvy dlžníkom nezaslala, resp. táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná, neposkytla im dostatočný priestor na vykonanie krokov voči „svojej“ banke na zotrvanie s ňou vo vzťahu. Splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatných pohľadávok teda nebolo preukázané. Zmyslom a cieľom ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách bolo dosiahnuť stav, aby mal dlžník dostatok času na vykonanie opatrení zotrvať na vzťahu so „svojou“ bankou, a tak zotrvať aj vo sfére kontrolovanej Národnou bankou Slovenska.

15. Za takto zisteného právneho stavu dovolací súd uvádza, že nepreukázaním doručenia, resp. nedoručením výziev z 15. augusta 2014 žalovaným neboli splnené formálne podmienky ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. A teda ako odvolací súd konštatoval, tým, že banka tieto výzvy dlžníkom nezaslala, resp. táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná, neposkytla im dostatočný priestor na vykonanie krokov voči „svojej“ banke na zotrvanie s ňou vo vzťahu.

16. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že odvolací súd sa svojím právnym posúdením v otázke nesplnenia podmienok pre postúpenie pohľadávky vyplývajúcich z § 92 ods. 8 zákona o bankách

neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

17. Vo vzťahu k námietkam vyplývajúcich z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

18. V dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá v prvom rade formuláciu právnej otázky a zároveň, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Na rozdiel od predošlej právnej úpravy v zmysle Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“), keď výlučne odvolací súd mohol vysloviť, že je v jeho rozhodnutí riešená otázka zásadného právneho významu, na ktorú samostatným výrokom pripustil dovolanie a dovolací súd nemal oprávnenie skúmať, či skutočne ide o otázku zásadného právneho významu, ale bol oprávnený preskúmať takéto rozhodnutie odvolacieho súdu iba v rámci pripustenej otázky, súčasná právna úprava dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania. Dovolací súd o tom, že dovolanie je z tohto dôvodu prípustné, nevydáva osobitné rozhodnutie, ale sám si posúdi túto otázku ako predbežnú a v prípade, že dospeje ku kladnému záveru, ide o prípustné dovolanie a dovolací súd bez ďalšieho preskúma napadnuté rozhodnutie a meritorne o ňom rozhodne. V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števíček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok*, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 1382).

19. Dovolateľka v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré neboli doposiaľ riešené odvolacím súdom, a to otázok, či „výzva vo vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru predstavuje výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách“ a či „je žalobkyňa povinná predkladať doručky výziev v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách aj v prípade, ak je postúpenie pohľadávky a doručenie výziev medzi stranami nesporné“.

20. Uviedla, že z uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/87/2018 z 22. februára 2019 vyplýva, že výzva, aj keď je oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, obsahuje výzvu na úhradu pohľadávky, takže ju je možné považovať za výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách.

21. K otázke povinnosti predloženia doručeník k výzvam uviedla, že odvolací súd nevychádzal z nespornosti doručenia výziev a automaticky dospel k záveru, že žalobkyňa bola povinná predkladať doručky výziev z 15. augusta 2014.

22. So zreteľom na riadne nastolenie právnych otázok spôsobom zodpovedajúcim § 432 ods. 2 CSP a v situácii, že dovolanie žalobkyne je v danom prípade procesne prípustné, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), dovolací súd skúmal, či je podané dovolanie dôvodné (či je ním skutočne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci).

23. Dovolací súd teda v zmysle uvedeného pristúpil k právnenému posúdeniu vyššie nastolenej právnej otázky, či „výzva vo vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru predstavuje výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách“.

24. Podľa § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu).

25. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

26. Dovolací súd uvádza, že zákon o bankách celkom jednoznačne definuje podmienky, za akých možno, resp. nemožno postúpiť pohľadávku patriacu banke (ktorou sa v nasledovnom rozumie rovnako ako v zákone i pobočka zahraničnej banky) buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou. Prvá veta ustanovenia definuje dve takéto podmienky (nad rámec písomnej formy zmluvy o postúpení a nepotrebnosti súhlasu klienta s takýmto krokom, ktoré predpokladá už § 524 ods. 1 OZ), z ktorých prvou je písomná výzva banky uvažujúcej o postúpení riadne nesplácanej úverovej pohľadávky klientovi, aby pohľadávku splnil a druhou nepretržité viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku zodpovedajúceho pohľadávke banky. Druhá veta potom obsahuje úpravu situácie, v ktorej (napriek splneniu podmienok postúpenia) banka uplatniť právo pohľadávku postúpiť nebude môcť a to vtedy, ak klient ešte pred postúpením (tu rozumej v čase medzi splnením oboch podmienok podľa prvej vety § 92 ods. 8 bankového zákona a samotným pristúpením k uzavretiu postupovacej zmluvy) svoj omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva splní; okrem nej ale tiež prípad, v ktorom práve zmienené obmedzenie banky existovať nebude - vtedy, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo i len časti toho istého peňažného záväzku zákonom trval kvalifikovaný čas presahujúci jeden rok. Ostatná (tretia) veta ustanovenia je potom z pohľadu správnosti uchopenia problému nižšími súdmi bez významu, nakoľko táto vymedzuje len povinnosť odovzdania postupníkom postupcovi aj dokumentácie preukazujúcej tzv. život právneho vzťahu (resp. pohľadávky) a úpravu týkajúcu sa samotného bankového tajomstva a jeho prelomenia (dovolateľkou vzťahovaného na ustanovenie ako celok).

27. Z uvedeného je tak zrejмый reťazec úkonov, ktoré musia byť naplnené, aby mohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky. Prvý takýto úkon je písomná výzva banky klientovi, že je v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Z obsahu oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti (č. l. 18 a 19 spisu) síce sekundárne vyplýva, že žalovaní sú pre prípad porušenia v omeškaní so splatením splátky úveru, ktoré trvá viac ako 3 mesiace, avšak primárne je predmetom tejto výzvy oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je jej klient v omeškaní so splnením čo i len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách.

28. Vo vzťahu k právnenému posúdeniu otázky či „je žalobkyňa povinná predkladať doručenky výziev v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách aj v prípade, ak je postúpenie pohľadávky a doručenie výziev medzi stranami nesporné“ dovolací súd uvádza:

29. V zmysle § 111 CSP do vlastných rúk sa doručuje tak, že adresát potvrdí prijatie písomnosti na potvrdení o doručení písomnosti (ďalej len „doručenka“); údaje v doručenke sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Doručenka je verejnou listinou.

30. Doručenka je listinou, ktorá má povahu verejnej listiny, a ktorá sa od listín súkromných líši tým, že potvrdzuje, pokiaľ nie je dokázaný opak, pravdivosť toho, čo je v nej uvedené. Status doručenky ako verejnej listiny bol síce vyjadrený už aj v § 45 ods. 2 O. s. p. [„Údaje uvedené na potvrdení o doručení písomnosti (ďalej len „doručenka“) sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak.“], Civilný sporový poriadok však výslovne hovorí o statuse verejnej listiny.

31. V zmysle § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

32. V súvislosti s § 295 CSP je v individuálnych spotrebiteľských sporoch potrebné aplikovať aj ustanovenie § 132 ods. 3 CSP. Nemôže byť na ťarchu spotrebiteľa, ak v žalobe iba označí, ale nepripojí všetky dôkazy na podporu svojich tvrdení. V dôsledku informačného deficitu, ktorý je pre spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch obvyklý, musí dôkaznú povinnosť za spotrebiteľa suplovať súd, a to aj v prípade, ak spotrebiteľ nepredložil alebo nemôže predložiť dôkazy vlastnou vinou. Obdobné platí aj v prípade, ak je spotrebiteľ žalovaný a nepripojí všetky dôkazy k vyjadreniu k žalobe.

33. Rozhodujúcou okolnosťou v prejednávanom prípade je primárne zásadná skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský spor (pohľadávka banky zo spotrebiteľského úveru). Zároveň ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (zákonnými podmienkami) platného postúpenia pohľadávky z úveru je preukázateľné (doručenie) zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovu následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku.

34. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že v spise sa nachádzajú výzvy adresované žalovaným, že sú v omeškaní s plnením svojho záväzku, avšak súčasne pri týchto výzvach absentujú doručky, ktoré by ako verejné listiny potvrdili doručenie a prevzatie listín stranami. V tejto otázke ne/spornosti doručenia výziev dovolací súd uvádza, že žalovaní túto spornosť nenamietali, avšak vzhľadom na spotrebiteľsky spor danej veci túto úlohu prevzal súd, a to v zmysle § 295 CSP, ktorý sa tak správne zaoberal aj dôkazmi, ktoré strany nenavrhl. Na základe uvedeného dospel k správne právnemu záveru, že žalobkyňa v konaní neunesla dôkazné bremeno v podobe preukázania doručenia výziev v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách.
35. Dovolací súd uvádza, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách síce nehovorí o povinnosti predkladať doručky výziev, avšak v tomto prípade je na strane žalobkyne zvýšené dôkazné bremeno v podobe preukázania doručenia predmetnej výzvy stranám. V prípade nepreukázania doručenia výzvy sa žalobkyňa vystavuje neuneseniu tohto dôkazného bremena.
36. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene tvrdí, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.
37. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolanie vyplývajúce z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je nedôvodné, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu nespočíva v nesprávnom právnom posúdení. Na základe uvedeného dovolací súd dovolanie zamietol poukazujúc na ustanovenie § 448 CSP.
38. Dovolací súd rozhodol o trovách dovolacieho konania podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Dovolací súd priznal žalovaným náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyňi v plnom rozsahu.
39. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.